

Streszczenie

Rozprawa doktorska pt.: *Rola i znaczenie chrześcijańskiej postawy służby wspólnotowej w świetle nauczania bł. Stefana Wyszyńskiego (1901-1981)* autorstwa ks. mgra lic. Stanisława Wrońskiego napisana pod kierunkiem ks. dra hab. Rafała Bednarczyka, prof. uczelni Na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Głównym źródłem były nauczanie Bł. Stefana Wyszyńskiego publikowane na łamach „Słowa Kujawskiego”, „Ateneum Kapłańskiego”, „Kroniki Diecezji Włocławskiej”, „Prądu” oraz w „Wiadomościach Archidiecezjalnych Warszawskich”, „Wiadomościach Archidiecezji Gnieźnieńskiej”, „Wiadomościach Diecezji Lubelskiej”, „Ładzie Serca”, Listów pasterskich opublikowanych w Paryżu. Wiele z nich zostało opublikowane w 23 tomach *Pism zebranych*, natomiast wszystkie *Kazania i przemówienia autoryzowane*, w opracowaniu sygnowanych jako KiPA i obejmujące lata od 1956 do 1981. Pozostawił również dziennik z internowania w latach 1953-1956 wydany pod tytułem „Zapiski więzienne” oraz dzienniki „Pro memoria” prowadzone od października 1948 roku do maja 1981 roku. Większość z tych pism ma charakter parenetyczny, a nie czysto naukowy, w których zazwyczaj stosuje adekwatną metodologię. Wobec tego ogromu pism należało dokonać selekcji, aby wybrać najbardziej reprezentatywne fragmenty, które ukazują autentyczne nauczanie bł. Stefana Wyszyńskiego. Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że wśród licznych dokumentów nie ma wyczerpującego traktatu o postawie służby, a wzmianki o niej chociaż liczne, to jednak występują w konkretnym kontekście socjologicznym, skierowane są do przedstawicieli różnych środowisk w społeczeństwie i różnych wspólnot i posług w Kościele. Jeśli artykuły są uporządkowane pod względem argumentacji, to wzmianki o postawie służby w homiliach i przemówieniach mają charakter kerygmataczny i parenetyczny. W opracowaniu zastosowano zatem metodę analityczną i porównawczą dla ukazania oryginalności refleksji Prymasa Tysiąclecia. Całość nauczania bł. Stefana Wyszyńskiego o postawie służby można podzielić zasadniczo na cztery segmenty: Kościół, małżeństwo, rodzina i naród. Promowanie postawy służby w życiu małżeńskim i rodzinnym miało dla Prymasa Tysiąclecia wyjątkowe znaczenie w całym jego nauczaniu pasterskim. Jako mąż stanu i odpowiedzialny pasterz Kościoła widział rodzinę, jej zadania i zagrożenia dla niej zarówno w wymiarze socjologicznym szczególnie uwzględniając katolicką naukę społeczną, jak i teologicznym szczególnie w aspekcie moralnym. Swoje refleksje kierował nie tylko do osób świeckich (publikując m.in. na łamach czasopisma „Ład

Boży”), lecz także do osób duchownych odpowiedzialnych za formację przyszłych kapłanów. W drugim rozdziale zatytułowanym „Rola postawy służby w życiu małżeńskim” zostało przedstawione o małżeństwo jako przymierze miłości służebnej w nauczaniu bł. Stefana Wyszyńskiego. W sposób szczególny została uwypuklona sakramentalność małżeństwa, jego przymioty (świętość, jedność i nierozzerwalność), powołanie do małżeństwa oraz cele małżeństwa. Bł. Stefan Wyszyński widział nadużycia (np. rozwody) w odniesieniu do sakramentu małżeństwa promowane przez władze PRL, którym stanowczo się sprzeciwiał i nawoływał do wierności małżonków. W trzecim rozdziale zatytułowanym „Rodzina jako kościół domowy i wspólnota miłości służebnej” zostały uwypuklone treści nauczania bł. Stefana Wyszyńskiego dotyczące Rodziny z Nazaretu jako wzoru dla rodzin chrześcijańskich. Rodzina zbudowana na sakramencie małżeństwa uczestniczy w Misji prorockiej, Misji kapłańskiej, Misji królewskiej Jezusa Chrystusa, w których postawa służby stanowi istotny element chrześcijańskiego życia rodziców i dzieci w rodzinie. W sposób szczególny w tym rozdziale zostało ukazane zadanie wychowania do postawy służby w rodzinach katolickich. W rozdziale czwartym została ukazana postawa służby w wymiarze społeczno-moralnym. W nauczaniu bł. Stefana Wyszyńskiego w sposób szczególny uwidaczniają się obowiązki chrześcijanina wobec narodu, który jest „rodziną rodzin”, dlatego w tym kontekście należy uwypuklić: służbę życiu, którą należy propagować w życiu publicznym i sprzeciwiać się praktykom aborcyjnym wyniszczającym biologiczną tkankę Narodu; działalność charytatywną, która ma na celu wsparcie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej; służbę jako zasadę życia społecznego i działalności politycznej, która promuje szacunek dla godności człowieka i chroni praw osoby ludzkiej oraz służbę jako drogę powołania chrześcijańskiego, która jest wiernym naśladowaniem Chrystusa.